

פרשת ויגש

**"וְהָקֵל גִּשְׁמֵעַ בֵּית פְּרַעָה לְאֹמֶר בָּאוּ אַחֵי יוֹסֵף וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פְּרַעָה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו"
(מה, טז)**

במדרש הגדול (ויגש מה', טז') דייקו חז"ל מהפס' הנ"ל: ולא בעיני כל עבדיו, שהיו חלק מעבדי פרעה שלא היו שמחים בביאת אחי יוסף למצרים. אמרו מה אם זה שהוא אחד הורידנו מגדולתנו, הללו עשרה על אחת כמה וכמה. ע"כ.

פרעה היה שמח על שאחי יוסף באו, כי כבר ראה ונוכח מה שהרוויח מיוסף ומחכמתו שעלה בידו להציל את ארצו ואת עמו מאסון נורא, וממילא גם אותו הציל ולכן העריך עד מאד את יוסף על צדקתו וחכמתו ומסיבה זו היה שמח מאד כאשר באו אחי יוסף והיה שבע רצון ביותר. בטוח היה שתרומתם תהיה גדולה להעשרת מצרים. וכך גם הרגישו קצת מעבדי ושרי פרעה, שאף הם היו שמחים בביאת אחי יוסף.

אבל לא כל עבדיו הבינו זאת ושמחו, כי בעבורם מן הבחינה האישית, היתה ביאת אחי יוסף צרה. משום שהרגישו על גבם מקצת ירידת ושחיקת כבודם, מהצלחת יוסף אשר הגיע לשיא הכבוד. מכ"ש עתה כאשר באים עשרה אחים שבוודאי יכהו את אורם, יתבטלו ויהיו נראים עבדי ושרי פרעה כאפסיים לעומתם.

דבר זה מלמד כמה גדולה מידת השקר של אותם שרים ועבדים, שאין הם נאמנים לארצם ולמולדתם אלא לתועלת העצמית שלהם. ולא מעניינת אותם הצלחת עמם ומדינתם, אם היא פוגעת במעמדם וכבודם. עבדי ושרי פרעה הם רק דוגמא ומשל למה שמסוגל אדם עלי אדמות להגיע. כי כמו שיש באדם כוחות הנפש לצד הטוב, יש גם כוחות אפלים שיכולים להביאו להתדרדרות לשפל המדרגה, עד כדי אובדן צלם האנוש לגמרי.

בספר חסידים (סימן תר"ס) מובא מעשה שימחיש לנו ולו מעט את הדברים: מעשה באחד שמתו בניו הזכרים. ובשעת מיתתו אמר לתלמידיו:

"אחות קטנה היתה לי ואלמנה היתה. וברצונה היה להתחתן, ונתביישה לומר לי, קח לי בעל. ויכולתי לזווגה ולא רציתי והטעם כדי שיישאר לי ממנוה ונכסיה, ובשביל זה מתו בניי בלא בנים." עיי"ש. והרי זה מבהיל ונורא מה שמתגלה על העלול להתחולל בתת נפשו של אדם. שבשביל נגיעה של ממון וירושה הוא מונע מאחותו להקים משפחה.